

Sygn. akt IV U 137/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu

w składzie: Przewodniczący: SSR Alina Kordus-Krajewska

Protokolant: stażysta Michał Ziółkowski

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2019 roku

sprawy z odwołania E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o świadczenie rehabilitacyjne

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 7 lutego 2019 roku

I. Umarza postępowanie o zapłatę odsetek w zakresie zmienionym decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 10 maja 2019 roku,

II. Zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 7 lutego 2019 roku w ten sposób, że stwierdza, że:

a) ubezpieczona ma prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 września 2018 r. do 4 września 2018 r. i nie jest zobowiązana do zwrotu świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 1 września 2018 r. do 4 września 2018 r.,

b) ubezpieczona nie jest zobowiązana do zapłaty odsetek od świadczenia rehabilitacyjnego wypłaconego za okres od 1 września 2018 r. do 16 września 2018 r.,

III. W pozostałym zakresie odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lutego 2019r. (...) Oddział w T. działając na podstawie art. 17 ust. 1, art. 66 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017r., poz. 1368 j.t.) oraz art. 84 ust. II, ust. 2 pkt 1, ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) Oddział:

- odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 01.09.2018 r. do 16.09.2018 r. oraz zobowiązał wnioskodawczynię do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego z funduszu chorobowego od 01.09.2018 r. do 16.09.2018 r. wraz z odsetkami w łącznej kwocie 1626,96 zł***

Na ustaloną kwotę składają się:

- należność główna - 1 581,76 zł, czyli kwota nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego wypłaconego wnioskodawczym od 01.09.2018 . do 16.09.2018 r.,***

- odsetki - 45,20 zł, czyli kwota ustalona za okres od dnia następującego po dniu wypłaty nienależnego świadczenia do dnia wydania tej decyzji.

Ubezpieczona E. M. złożyła odwołanie od decyzji. Wskazała, że 28.08.2018 składała oświadczenie o rezygnacji z dalszego świadczenia rehabilitacyjnego. W oświadczeniu tym sama dobrowolnie informowała o tym, iż 17.09.2018 podejmuje pracę i tak też się stało (15-16.09.2018 były dniami wolnymi od pracy w Banku (...)) w J. tak jak wszystkie soboty i niedziele więc nie mogła w tych dniach pracować 11.09.2018 składała także oświadczenie lekarza medycyny pracy o zdolności do pracy. ZUS był poinformowany o tym, iż podejmuje pracę, a mimo to wypłacił zasiłek. Ubezpieczona wskazała, że uznała, że skoro pieniądze za okres w którym nie pracowała czyli 01-16.09.2018 wpłynęły no to należą mi się.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu wskazano, że w myśl przepisu art. 17 ust. 1 ustawy, zasiłkowej ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za miesiąc kalendarzowy, w którym stwierdzono takie okoliczności.

Jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust. 6 i 7, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz innych świadczeń lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego organ rentowy wypłacał wnioskodawczyni zasiłek chorobowy, a następnie świadczenie rehabilitacyjne.

Świadczenie rehabilitacyjne od 01.09.2018 r. do 16.09.2018 r. stanowiła kwota 1 581,76 zł. W wnioskodawczyni występując o wypłatę świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, 11 maja 2018 r. złożyła oświadczenie na druku Z-10. (...) ten zawierał pouczenie, że świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. Zatem wnioskodawczyni została pouczona w jakich przypadkach nie przysługuje jej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego.

W dniu 14 stycznia 2019 r. do organu rentowego wpłynęło zaświadczenie płatnika składek ZUS Z-3, aby ustalić prawo wnioskodawczyni do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia od 1 stycznia 2019 r. do 9 stycznia 2019 r. Z zaświadczenia płatnika składek Z-3 wynika, że od 15.09.2018 r. do 31.12.2018 r. wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) SA. Oznacza to, że w okresie przyznanego świadczenia rehabilitacyjnego wnioskodawczyni wykonywała pracę zarobkową.

W związku z powyższym wnioskodawczyni nie ma prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 01.09.2018 r. do 16.09.2018 r., a wypłacone wnioskodawczyni za ten okres świadczenie w kwocie 1 581,76 jest świadczeniem nienależnie pobranym i podlega zwrotowi wraz z odsetkami.

Zgodnie z przepisem art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależnie świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Odsetki obliczone są w wysokości i na zasadach określonych w prawie cywilnym.

Przepis art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy systemowej, nienależnie pobranymi świadczeniami są świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności, które powodują ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Kwoty nienależnie pobranych świadczeń ustalone prawomocną decyzją oraz kwoty odsetek podlegają potrąceniu z wypłaconych świadczeń, a jeżeli prawo do świadczeń nie istnieje -ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (przepis art. 84 ust. 4 ustawy systemowej).

W piśmie z dnia 24.04.2019r. organ rentowy wyjaśnił ,że wypłata świadczenia rehabilitacyjnego od 1 września 2018 r. do 16 września 2018 r. nastąpiła 11 września 2018 r. Świadczenie rehabilitacyjne od 5 do 16 września 2018 r. wynosiło 1 186,32 zł.

18 sierpnia 2018 r. Pani E. M. wystąpiła do. tut. Oddziału ZUS z wnioskiem o przedłużenie świadczenia rehabilitacyjnego od 17 września 2018 r.

Pismem z 26 sierpnia 2018 r. ww. zrezygnowała z ustalenia uprawnień w sprawie przedłużenia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, jak sama wskazała "świadczenie rehabilitacyjne na dalszy okres byłoby bezcelowe".

Dlatego też odstąpiono od rozpatrzenia wniosku.

W piśmie z 26 sierpnia 2018 r. Pani E. M. nie wskazała od kiedy powraca do pracy. Co wskazywało na to, że ww. wraca do pracy 12 września 2018 r., tj. po zakończeniu świadczenia orzeczonego do 11 września 2018 r.

Orzeczenie lekarskie nr (...) Pani E. M. orzekające o odzyskaniu zdolności do pracy ww. przedłożyła w Oddziale ZUS 11 września 2018 r.

W sprawie organ rentowy zawiadomił także ,że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na podstawie art. 83a ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300) w związku z art. 154 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.):

zmienia decyzję Zakładu z 7 lutego 2019 r. znak: (...), zwaną dalej "decyzją zmienianą", w ten sposób, że zobowiązuje Panią do zwrotu odsetek od nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego liczonych od dnia doręczenia Pani decyzji zmienianej do dnia zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia. W pozostałym zakresie decyzja zmieniana pozostaje bez zmian.

Organ rentowy wnosił o umorzenie postępowania w zakresie , którego dotyczy zmiana decyzji z dnia 7 lutego 2019r. (k.20)

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczona pracowała do 31.12 2017r. jako pracownik administracyjny w spółce (...). Po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego organ rentowy wypłacał wnioskodawczyni zasiłek chorobowy, a następnie świadczenie rehabilitacyjne.

Okoliczności przyznane i bezsporne

Decyzją z dnia 14 czerwca 2018 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do świadczenia rehabilitacyjnego od 19.06.2018 r. do 16.09.2018 r. Za powyższy okres organ rentowy wypłacił wnioskodawczyni świadczenie rehabilitacyjne.

Świadczenie rehabilitacyjne od 01.09.2018 r. do 16.09.2018 r. stanowiła kwota 1 581,76 zł.

Ubezpieczona występując o wypłatę świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, 11 maja 2018 r. złożyła oświadczenie na druku Z-10. Druk ten zawierał pouczenie , że świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym.

Dowód : decyzja , zaświadczenia Z-10 w aktach ZUS

Wypłata świadczenia rehabilitacyjnego od 1 września 2018 r. do 16 września 2018 r. nastąpiła 11 września 2018 r. Świadczenie rehabilitacyjne od 5 do 16 września 2018 r. wynosiło 1 186,32 zł.

18 sierpnia 2018 r. Pani E. M. wystąpiła do. tut. Oddziału ZUS z wnioskiem o przedłużenie świadczenia rehabilitacyjnego od 17 września 2018 r.

Pismem z 26 sierpnia 2018 r. ww. zrezygnowała z ustalenia uprawnień w sprawie przedłużenia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, jak sama wskazała "świadczenie rehabilitacyjne na dalszy okres byłoby bezcelowe".

Organ rentowy odstąpił od rozpatrzenia wniosku dotyczącego przedłużenia świadczenia rehabilitacyjnego..

W piśmie z 26 sierpnia 2018 r. Pani E. M. nie wskazała od kiedy powraca do pracy.

Orzeczenie lekarskie nr (...) Pani E. M. orzekające o odzyskaniu zdolności do pracy ww. przedłożyła w Oddziale ZUS 11 września 2018 r.

Dowód: pismo z dnia 24 kwietnia 2019r. w aktach sprawy, wnioski ZNp-7 w aktach ZUS , pismo z dnia 28.08.2018r(data prezentaty) w aktach ZUS k.9, orzeczenie lekarskie k.10 akt ZUS

W dniu 14 stycznia 2019 r. do organu rentowego wpłynęło zaświadczenie płatnika składek ZUS Z-3, aby ustalić prawo wnioskodawczyni do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia od 1 stycznia 2019 r. do 9 stycznia 2019 r. Z zaświadczenia płatnika składek Z-3 wynika, że od 15.09.2018 r. do 31.12.2018 r. wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) SA.

W umowie o pracę dzień 17 września 2018r. określono jako dzień rozpoczęcia pracy.

Dowód : zaświadczenie płatnika składek k.12 -15 akt ZUS, świadectwo pracy k.20 akt ZUS, umowa o pracę k.25 akt sprawy

Sąd zważył co następuje :

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów. Sąd uznał materiał dowodowy w postaci dokumentów za wiarygodny .

Po pierwsze trzeba wskazać ,że sprawa dotyczyła prawa do świadczenia rehabilitacyjnego i zwrotu świadczenia rehabilitacyjnego.

Zgodnie z przepisami ustawy z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017 r., poz. 1368 ze zm.)

Art. 13. 1. Zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy:

- 1) ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 2) kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby;
- 3) nie nabyła prawa do zasiłku w czasie ubezpieczenia, w przypadkach określonych w art. 4 ust. 1;

4) jest uprawniona do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;

5) podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Art. 17. 1. Ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Zgodnie z art. 22 ustawy zasiłkowej do świadczenia rehabilitacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 11 ust. 4 i 5, art. 12, art. 13 ust. 1, art. 15 i 17.

Powyższe oznacza, że prawo do świadczenia rehabilitacyjnego dotyczy osoby niezdolnej do pracy. Ubezpieczona odzyskała zdolność do pracy 5.09.2018r. Zatem do tego okresu służyło jej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. Pracę zarobkową jako osoba ponownie zatrudniona od dnia 15.16.2018r. wykonywała od dnia 17.09.2018r. już jako osoba zdolna do pracy. Zatem nie ma w sprawie zastosowania art. 13 ust.1 pkt. 2 i art. 17. Sąd ocenił, że ubezpieczony miał prawo do zasiłku chorobowego od 1.09.2018r. do 4.09.2018r. i nie był zobowiązany do zwrotu świadczenia rehabilitacyjnego za ten okres.

Sąd ocenił, że była jednak podstawa do zwrotu świadczenia za okres od 5.09.2018r. skoro ubezpieczona odzyskała zdolność do pracy

Zgodnie z art. 84. 1 i 2 cyt. ustawy osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

2. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. 2017r. poz. 1368-ustawa zasiłkowa) w zw. z art. 52 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, wypłatę zasiłku wstrzymuje się, jeżeli prawo do zasiłku ustało albo okaże się, że prawo takie w ogóle nie istniało.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r. II UK 753/15 wskazano, że żaden z przepisów ustawy zasiłkowej nie reguluje odmiennie niż art. 84 ust. 2 ustawy systemowej kwestii zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Innymi słowy do kwestii dotyczącej zwrotu nienależnie pobranych zasiłków chorobowych, mają w pełnym zakresie zastosowanie art. 84 ust. 1, 2 i 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie sądu nie budzi wątpliwości, że jest czytelne dla każdego ubezpieczonego, że ustanie niezdolności do pracy wyklucza prawo do świadczenia rehabilitacyjnego.

Zwrotu świadczenia za okres od 5.09.2018r. do 16. 09.2018r. winien nastąpić bez odsetek, gdyż ubezpieczona zawiadomiła organ rentowy o odzyskaniu zdolności do pracy składając orzeczenie lekarza medycyny pracy w dniu wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego czyli 11.09.2018r. Ubezpieczona przez zwolnieniem i po odzyskaniu zdolności do pracy wykonywała pracę pracownika biurowego. Sąd miał na uwadze art. 84 ust.11. ustawy o systemie ubezpieczeń

społecznych. Zgodnie z tym przepisem jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający te świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, kwoty nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych podlegają zwrotowi bez odsetek.

W części umorzono postępowanie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na podstawie art. 83a ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300) w związku z art. 154 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) zmienił decyzję Zakładu z 7 lutego 2019 r. , w ten sposób, że zobowiązał do zwrotu odsetek od nienależnie pobranego świadczenia rehabilitacyjnego liczonych od dnia doręczenia ubezpieczonej decyzji zmienianej do dnia zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia. W pozostałym zakresie decyzja zmieniana pozostaje bez zmian.

Zgodnie z art. 477¹³ kpc zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy.

Na marginesie należy wyjaśnić ,że w piśmie ZUS z dnia 24.04.2019r. kierowanym do sądu wskazano w dołączonej informacji ,że ubezpieczona wraca do pracy 12 września 2018 r., tj. po zakończeniu świadczenia orzeczonego do 11 września 2018 r. Powyższe daty nie wynikały z żadnych dokumentów i prawdopodobnie była to omyłka w piśmie , gdyż świadczenie rehabilitacyjne było orzeczone do 16.09.2018r.